

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยเรื่องนี้เป็นคือ บัณฑิตและบัณฑิตศึกษานิยม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งผู้บังคับบัญชา สำหรับบัณฑิตและบัณฑิตศึกษานิยม คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะครุศาสตร์ อักษรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ รวม 7 คณะ สำเร็จปีการศึกษา 2511, 2512, 2513 และ 2514 และไม่ได้ศึกษาคือในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพทรงสายวิชาที่เรียน ระดับปริญญาตรี โดยประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร และนนทบุรี และทำงานในสถานที่ทำปัจจุบันอย่างน้อย 1½ ปี

การสุ่มและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยนี้ ได้มาโดยการสุ่ม (Random Sampling) จากบัณฑิตและบัณฑิตศึกษานิยมที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี และจากผู้บังคับบัญชา โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรคือ บัณฑิตจุฬาฯ คณะละ 40 คน รวม 7 คณะได้ 280 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บังคับบัญชา 280 คน รวมทั้งสิ้น 560 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการประกอบอาชีพชนิดมาตราส่วนประเมินค่า โดยยึดหลักและค่าเนิการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาปนิธานการผลิตบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุดมุ่งหมายการผลิตบัณฑิตของคณะต่าง ๆ หลักสูตรของแต่ละคณะ บทความ และวารสารต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย

การผลิตบัณฑิต การอุดมศึกษา ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ วิธีทำงานและสร้างอนาคต
ลักษณะของการทำงานที่ประสบผลสำเร็จ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนศึกษาวิธีติดตาม
ผลของผู้สำเร็จการศึกษา

2. รวบรวมลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ ที่บัณฑิตจุฬาฯ และผู้ที่ประสบความสำเร็จใน
อาชีพต่าง ๆ ควรจะมี โดยให้ครอบคลุมถึงความรู้ความสามารถทางวิชาการ และบุคลิกภาพ
ที่เสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการ แล้วนำไปให้ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้างานของหน่วย
งานต่าง ๆ ซึ่งประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน และมีประสบการณ์การทำงานนาน ตลอดจนผู้ที่
ทำงานด้านบริหารบุคลากร 12 คน และบัณฑิตจุฬาฯ ที่จบจากคณะต่าง ๆ 7 คณะ 20 คน ให้
ช่วยพิจารณาแบบวัดการประกอบอาชีพว่าใช้ประเมินผลการประกอบอาชีพได้หรือไม่ พร้อมทั้ง
ขอข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม และแก้ไขสำนวนภาษาให้เข้าใจได้ง่ายตรงกัน

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดการประกอบอาชีพใหม่ โดยให้ครอบคลุม 2 ลักษณะเดิม
คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-15 และบุคลิกภาพที่เสริมความรู้
ความสามารถทางวิชาการ 38 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 16-53 รวม 53 ข้อ แบบวัดการประกอบ
อาชีพนี้เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า โดยแต่ละข้อจะมี 5 ลักษณะ คือ ไม่มีเลย มีบ้าง มี
ปานกลาง มีมาก และมีมากที่สุด แบบวัดการประกอบอาชีพแบ่งเป็น 2 ฉบับ สำหรับผู้บังคับ
บัญชา 1 ฉบับ และสำหรับบัณฑิตจุฬาฯ 1 ฉบับ ฉบับที่เป็นของบัณฑิตจุฬาฯ ผู้วิจัยเพิ่มสถานภาพ
ของผู้ตอบ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรตรงกับความต้องการ

4. นำแบบวัดการประกอบอาชีพไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร 50 คน เพื่อหา
ความเที่ยง (Reliability) ด้วยสูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 20¹ (Kuder-Richardson
Formula 20) ปรากฏว่าได้สัมประสิทธิ์ความคงที่ภายใน (Internal Consistency)
เท่ากับ 0.96 ซึ่งนับว่าเป็นค่าที่สูงพอเพียง ผู้วิจัยจึงใช้แบบวัดการประกอบอาชีพชนิดมาตรา-
ส่วนประเมินค่า² นี้ เป็นเครื่องมือการวิจัยเรื่องนี้

¹George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology
and Evaluation (2d ed.; New York: McGraw-Hill, 1971), p. 379.

²คูในภาคผนวกของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมรายชื่อและที่อยู่ปัจจุบัน ตลอดจนสถานที่ทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จ
ปีการศึกษา 2511, 2512, 1513 และ 2514 โดยแยกเป็นคณะ จากหนังสือจุฬารบัณฑิต
ทำเนียบรุ่นของคณะต่าง ๆ

2. รวบรวมรายชื่อผู้ได้รับปริญญาเกียรตินิยมจากหนังสือพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ปีการศึกษา 2511, 2512, 2513 และ 2514 โดยแยกเป็นคณะ แล้วนำมาสอบถามจาก
บัณฑิตจุฬาฯ ที่มาศึกษาต่อ และที่เป็นอาจารย์ประจำแต่ละคณะ หัวหน้ารุ่น ถึงการศึกษา
ต่อ ที่ทำงานปัจจุบัน ตลอดจนตำแหน่งหน้าที่ นอกจากนั้นยังสอบถามบุคคลซึ่งกล่าวถึงบัณฑิต
จุฬาฯ ที่ทำงานแห่งเกี่ยวกับบัณฑิตเกียรตินิยม ตลอดจนบัณฑิตจุฬาฯ ที่ทำงานแห่งอื่น พร้อม
ทั้งขอให้ตรวจรายชื่อที่รวบรวมไว้ตามข้อ 1 เมื่อทราบแน่ชัดแล้ว ส่งแบบวิธีการประกอบ
อาชีพไปให้บัณฑิตจุฬาฯ ทางไปรษณีย์พร้อมทั้งของผู้บังคับบัญชาด้วย ในกรณีที่ไม่ทราบชื่อ
หรือตำแหน่งของผู้บังคับบัญชา ผู้วิจัยได้เขียนในแบบวิธีการประกอบอาชีพของบัณฑิต โดย
ขอให้เขียนชื่อหรือตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาให้ แล้วจึงส่งแบบวิธีการประกอบอาชีพของ
ผู้บังคับบัญชาไปที่หลัง

3. ติดต่อขอรายชื่อบัณฑิตจุฬาฯ ที่สำเร็จปีการศึกษา 2511, 1512, 2513
และ 2514 พร้อมทั้งคณะที่สำเร็จและหน่วยงานที่ทำอยู่ จากสถานที่ราชการและเอกชนบาง
แห่ง แล้วนำมาเลือกบัณฑิตเกียรตินิยมออกก่อน ส่วนบัณฑิตจุฬาฯ ใช้วิธีการสุ่ม โดยคุณหน่วย
งานที่บัณฑิตเกียรตินิยมทำเป็นเกณฑ์ ถ้าหน่วยงานใดไม่มีบัณฑิตเกียรตินิยม ก็จะเอาบัณฑิต
จุฬาฯ ที่สำเร็จจากคณะต่าง ๆ และทำงานในแต่ละหน่วยงานนั้นตามที่เห็นสมควร ถ้า
หน่วยงานนั้นมีบัณฑิตจุฬาฯ น้อย ผู้วิจัยก็จะส่งแบบวิธีการประกอบอาชีพให้เลย พร้อมทั้ง
ผู้บังคับบัญชาด้วย ถ้ามีบัณฑิตจุฬาฯ มาก หลังจากที่ทำการสุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยส่งแบบ
วิธีการประกอบอาชีพสำหรับบัณฑิตจุฬาฯ และผู้บังคับบัญชาทางไปรษณีย์

ผู้วิจัยได้กำหนดหมายเลขของกลุ่มตัวอย่างและในการตอบแบบวิธีการประกอบอาชีพ
ครั้งที่หนึ่ง ให้เวลาในการตอบ 15 วัน ในกรณีที่ผู้ตอบไม่ส่งแบบวิธีการประกอบอาชีพกลับ
ภายในเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยส่งแบบวิธีการประกอบอาชีพเตือนอีกครั้งหนึ่ง และให้ระยะเวลา

ในการตอบเช่นเดียวกัน บางรายผู้วิจัยไปเก็บแบบวัดการประกอบอาชีพด้วยตนเอง และ
บางรายได้โทรศัพท์เตือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ จนถึง 20 มีนาคม โดย
เมื่อครบกำหนดได้รับคืนทั้งสิ้น 434 ฉบับ เป็นแบบวัดการประกอบอาชีพของบัณฑิตและบัณฑิต-
เกียรตินิยม 229 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.79 และแบบวัดการประกอบอาชีพจากผู้บังคับบัญชา
205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.21 แต่เป็นแบบวัดการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างประชากร
ที่ตรงกับขอบเขตของการวิจัยเพียง 361 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบวัดการประกอบอาชีพของบัณฑิตและ
บัณฑิตเกียรตินิยม 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.14 และเป็นแบบวัดการประกอบอาชีพของ
ผู้บังคับบัญชา 173 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 61.79

การวิเคราะห์ข้อมูล

การให้คะแนน	นำแบบวัดการประกอบอาชีพมาตรวจให้คะแนน ดังต่อไปนี้			
ไม่มีเลย	0 คะแนน	มีบ้าง	5 คะแนน	
มีปานกลาง	10 คะแนน	มีมาก	15 คะแนน	
มีมากที่สุด	20 คะแนน			

เหตุผลที่กำหนดคะแนนเป็น 0 5 10 15 และ 20 ก็เพื่อให้มีพิสัยความแตกต่าง
ของคะแนนมีมากขึ้น

รวมคะแนนข้อ 1-15 ได้ 300 คะแนน เป็นคะแนนความรู้ความสามารถทางวิชาการ
รวมคะแนนข้อ 16-53 ได้ 760 คะแนน เป็นคะแนนบุคลิกภาพที่เสริมความรู้ความสามารถ
ทางวิชาการ รวมคะแนนข้อ 1-53 ได้ 1,060 คะแนน เป็นคะแนนการประกอบอาชีพ

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการประกอบอาชีพของบัณฑิตและบัณฑิตเกียรตินิยม
ทั้งในทัศนะของตนเอง และของผู้บังคับบัญชา ถือหลักดังนี้

ถ้าได้ 17.6 ขึ้นไป อยู่ในระดับมีมากที่สุด หมายความว่าประสบความสำเร็จ
ในการประกอบอาชีพมากที่สุด

ถ้าได้ 12.6 - 17.5 อยู่ในระดับดีมาก หมายความว่าประสบความสำเร็จ
ในการประกอบอาชีพมาก

ถ้าได้ 7.6 - 12.5 อยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่าประสบความสำเร็จ
ในการประกอบอาชีพปานกลาง

ถ้าได้ 2.6- 7.5 อยู่ในระดับมีบ้าง หมายความว่า ประสบความสำเร็จใน
การประกอบอาชีพบ้าง

ถ้าได้ 2.5 และต่ำกว่า อยู่ในระดับไม่มีเลย หมายความว่า ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบการประกอบอาชีพของบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี ในทัศนะของตนเองในแต่ละข้อ แต่ละด้าน และโดยส่วนรวม โดยใช้การทดสอบค่า t^3 (t-test) แบบ
ทางเดียว

2. เปรียบเทียบการประกอบอาชีพของบัณฑิต และบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี ในคณะครุศาสตร์
อักษรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี วิทยาศาสตร์ และ
วิศวกรรมศาสตร์ ในแต่ละด้าน และส่วนรวม โดยใช้ เกอะ มานน์ วิทนี ยู เทสต์⁴
(The Mann-Whitney U-test) แบบทางเดียว

3. เปรียบเทียบการประกอบอาชีพของบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี ในทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชา ในแต่ละข้อ แต่ละด้าน และโดยส่วนรวม โดยใช้การทดสอบค่า t^5 (t-Test)
แบบทางเดียว

4. เปรียบเทียบการประกอบอาชีพของบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี ในคณะครุศาสตร์
อักษรศาสตร์ นิเทศศาสตร์ รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี วิทยาศาสตร์ และ
วิศวกรรมศาสตร์ ในแต่ละด้าน และส่วนรวม โดยใช้ เกอะ มานน์ วิทนี ยู เทสต์⁶ (The

³Wilfrid J. Dixon, and Frank J. Massey Jr., Introduction to Statistical Analysis (3d ed., New York : McGraw-Hill, 1969), pp. 116-119.

⁴Sidney Siegel, Nonparametric Statistics for the Behavioral Sciences (New York : McGraw-Hill, 1956), p. 120.

⁵Dixon, loc.cit.

⁶Siegel, loc.cit.

Mann-Whitney U-test) แบบทางเดียว

5. คำนำเนหาความสัมพันธ์ระหว่าง

- 5.1 คะแนนการประกอบอาชีพของบัณฑิต ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา
- 5.2 คะแนนการประกอบอาชีพของบัณฑิตเกียรตินิยม ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา
- 5.3 คะแนนการประกอบอาชีพของบัณฑิตจุฬาฯ ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา
โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน⁷ (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)

การวิจัยเรื่องนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method)

เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ การประกอบอาชีพของบัณฑิต และบัณฑิตเกียรตินิยม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งในทัศนะของบัณฑิตจุฬาฯ และผู้บังคับบัญชา โดยใช้แบบวัดการประกอบอาชีพชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 5 ข้อ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷Taro Yamane, Statistics: An Introductory Analysis

(2d ed.; Tokyo: John Weatherhill, Inc., 1970), p. 440.